

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ НАСЕЛЕННЯ

Гордій Олександр

магістрант за спеціальністю «Публічне управління, та адміністрування»
Таврійський державний агротехнологічний
Університет імені Дмитра Моторного, Мелітополь
Єфіменко Л.М.

к.н.держ.упр.,

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного, Мелітополь

Державне управління зайнятістю є пріоритетним напрямком державної політики публічного управління. Як об'єкт державного управління зайнятість доречно трактувати як діяльність громадян, яка, як правило, приносить їм заробіток (дохід). Для отримання інформаційного масиву при розробці заходів та пріоритетів державного управління зайнятістю її класифікують за формами та видами.

Нормативно-правова система державного управління зайнятості населення України має досить різноманітні правові засади і ґрунтується на основних положеннях Конституції України, Кодексу законів про працю, Законів України «Про зайнятість населення», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про освіту», «Про колективні договори і угоди», «Про підвищення соціальних гарантій для трудящих», регіональними програмами зайнятості населення т.п. Крім того, існує ряд додаткових соціальних гарантій у сфері зайнятості, встановлених для соціально вразливих категорій населення. Такі гарантії регламентуються, наприклад, Законом України «Про основи соціального захисту інвалідів в Україні», «Про державну допомогу сім'ям із дітьми» та ін.

В Конституції України як в основному законі України закріплено право кожного громадянина на працю, яка дозволяє забезпечити фінансово життєдіяльність та може бути вільно обраною (ст. 43)¹. Крім того, в Конституції прописані концептуальні засади управління зайнятістю населення (рис. 1).

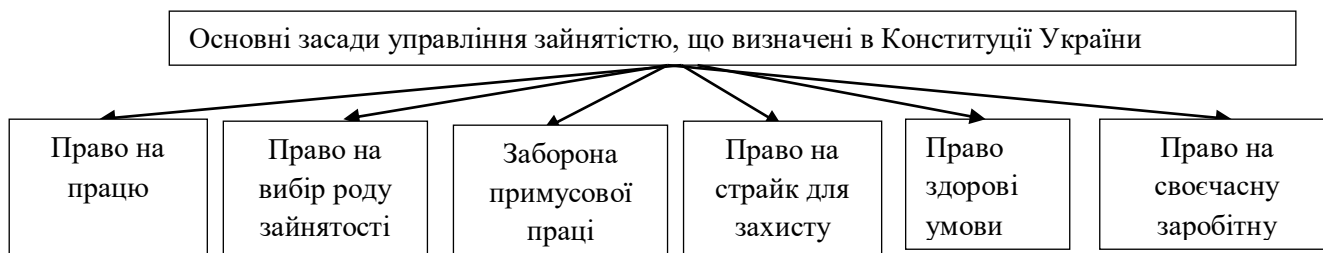

Рис. 1 Основні засади управління зайнятістю, що регламентовані Конституцією України¹

Відносини у сфері зайнятості населення регулюються також Кодексом законів про працю України, Господарським та цивільним кодексами України, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», іншими актами законодавства.

До концептуальних законів щодо управління зайнятістю населення є Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Положення про державну службу зайнятості». Норми названого нормативно-правового акту розкривається структура Державної служби зайнятості України як централізованої системи державних установ. В загальних положення Наказу «Про затвердження Положення про державну службу зайнятості» наданий перелік основних інститутів управління зайнятістю населення на національному та регіональних рівнях., визначено їх основні завдання і функції. Розділ III та розділ IV Наказу Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Положення про державну службу зайнятості» присвячено Державному, базовим та регіональним центрам зайнятості² (табл. 1).

Таблиця 1

Основні правові норми центрів зайнятості³

Назва центру	Основна сутність	Права та повноваження
Державний центр зайнятості	Головна державна установа у централізованій системі	Аналіз кількості безробітних, попиту та пропозиції на ринку праці, розробка та оцінка ефективності державної політики, організація наукової роботи у сфері , інформування населення
Регіональні центри зайнятості	Неприбуткові державними установами	Реалізація завдань соціального захисту населення області чи району від безробіття, здійснює підбір відповідної роботи, надає матеріального забезпечення та соціальних послуг, професійної орієнтації, надає роботодавцям послугу по підборі відповідного працівника
Базові центри зайнятості	Неприбуткові державні установи	Реалізація завдань соціального захисту міського населення від безробіття, здійснює підбір відповідної роботи, надає матеріального забезпечення та соціальних послуг, професійної орієнтації, надає роботодавцям послугу по підборі відповідного працівника

На регіональних рівнях державне управління зайнятістю регламентують обласні програми зайнятості області, що розробляються Департаментами соціального захисту населення облдержадміністрації строком на три роки. Загалом регіональні програми зайнятості мають дуже структурований зміст, містять опис сучасного стану зайнятості в регіоні, основні тенденції, відповідальні органи щодо здійснення політики управління зайнятістю та заходи щодо забезпечення зайнятості населення регіону. В Україні за роки незалежності сформовано розгалужену нормативно-правову базу щодо державного управління зайнятістю населення, в якій містяться всі необхідні для здійснення ефективних заходів норми.

До системи законодавчо-нормативних документів входять також Генеральна та галузеві (тарифні) угоди, колективні договори та інші правові акти.

Таким чином, зробимо висновок. Пошук шляхів оптимізації механізму державного управління зайнятістю населення є актуальною науковою задачею, визначеної масштабністю і складністю соціально-економічних, соціально-правових та організаційних аспектів функціонування і розвитку всієї трудової сфери. Для отримання позитивного результату необхідний комплексний підхід до її поліпшення, заснований на якісно новому рівні системи управління. В даний час, особливе значення має підвищення ефективності розробки та впровадження програм зайнятості та їх ролі в регулюванні процесів в сфері ринку праці, яке може забезпечуватися на основі тісного взаємозв'язку програми соціально-економічного розвитку та програми зайнятості населення як її складової.

Список літератури:

1. Конституція України: станом на 1 січ. 2020 року [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Про затвердження Положення про державну службу зайнятості: Наказу Міністерства соціальної політики України, станом на 14 чер. 2019 року [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0733-19>

3. Качан Є. Зайнятість населення України в контексті збереження її трудового потенціалу/ Є. Качан, А. Кошіль // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. - 2018. - Вип. 23. - С. 66-72.

4. Ortina G., Yefimenko L. Youth policy development in Ukraine – experience of the European Union. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії, с.129-130.

5. Ortina, H. та Yefimenko, L. та Voronina, J. (2019) The philosophy of sustainable development as a vector of social and responsible partnership of the state, business and civil society. Культурологічний вісник Нижньої Наддніпрянщини, 2 (40). с. 111-117.